

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง
หมู่ที่ 6 ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวรุจิรา เอี่ยมทศ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-533-117-1

รุจิรา เอี่ยมมทศ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านทับช้าง หมู่ 6 ตำบลหนองระเวียง
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ เกิดประสพ, 145 หน้า
ISBN 974-533-117-1

บทคัดย่อ

ปัญหาความยากจน เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีความเดือดร้อนมากในปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลก็ไม่ได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือ โดยรัฐบาลที่นำโดย พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ได้แถลงต่อสภาถึงแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อในลักษณะเป็นเงินหมุนเวียน เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เป็นแหล่งเงินในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมสร้างรายได้ วิสาหกิจขนาดเล็กรวมครัวเรือน และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ยังส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมสร้างศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมให้แข็งแรง

รัฐบาลดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการ เพื่อช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทั้งยังก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากอีกทางหนึ่ง

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model โดยกำหนดให้บริบทชุมชนเป็นหน่วยที่จะทำการประเมิน ซึ่งใส่ปัจจัยนำเข้าในเรื่องของการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการหมู่บ้านและกิจการรณการดำเนินงานของผู้ดูแลแล้วทำการประเมินกระบวนการของทั้งสอง โดยใช้ข้อมูลแบบรายงานต่าง ๆ (ปร.1-12) และข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ แล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประมวลผลที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

ซึ่งผลจากการประเมินโครงการตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 – กรกฎาคม 2545 (8 เดือน)
ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนบ้าน บ้านทับช้าง หมู่ 6 ดำเนินการไป
ด้วยความเป็นระบบ ระเบียบ ยุติธรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*สุวิภา เอี่ยมกุล*.....
ลายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ทนาย ม.ค.*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....*จ.ก.*.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดประสพ)

กรรมการการสอบ

.....
(อ. พีระพงษ์ อุچارสกุล)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....
(.....)
คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๓๑ มี.ค. ๒๕๖๓

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้จัดทำสารนิพนธ์ขอกราบขอบพระคุณบุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินการจัดทำสารนิพนธ์ อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดประสพ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ อ.พีระพงษ์ อุฬารสกุล คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์
- ผู้อำนวยการ ขวัญ จันทบุรี อาจารย์นิเทศก์ที่ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานในพื้นที่
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข คณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการ
- คุณสะอาด สุวรรณเทพ และพัฒนาชุมชนอำเภอทุกท่านที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่และอำนวยความสะดวกในการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- นายอำเภอ กำนัน ผู้นำชุมชน ประธานและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และขอขอบคุณพ่อแม่พี่น้องในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อย่างมีไมตรีจิตยิ่ง
- บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตำบลหนองระเวียงทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
- ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ประสบความสำเร็จในชีวิต

รุจิรา เอี่ยมทศ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
หน้าอำนวยการ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี	2
4. วิธีการดำเนินการ	6
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมิน	6
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
2. ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	8
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	25
4. การขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	26
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	27
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	29

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

7. การประเมินโครงการรูปแบบการประเมินชีพม์โมเดล	31
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการ จัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	33
9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ.....	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	36
1. วิธีการประเมินโครงการ	36
2. ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง	37
3. ตัวแปร และตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน.....	37
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	55
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	57
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	57
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม.....	63
3. ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจ.....	68
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์.....	69
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
1. สรุป อภิปรายผล.....	71
2. ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก แบบรายงานสร. 1-12	80
ภาคผนวก ข แผนที่หมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6.....	135
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1. แผนภาพความคิดพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม.....31

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงองค์ประกอบการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	3
2. ตารางตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท.....	37
3. ตารางตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัยนำเข้า.....	43
4. ตารางตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ.....	46
5. ตารางตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินผลผลิต.....	51
6. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะ ของประชากร.....	60
7. ตารางแสดงจำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำตามแหล่งน้ำ.....	61
8. ตารางแสดงรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว.....	61
9. ตารางแสดงวันที่ปล่อยกู้ จำนวนผู้กู้ จำนวนเงินกู้.....	64

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็น โครงการเร่งด่วนที่ทางรัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา ความยากจน เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีความเดือดร้อนมากใน ปัจจุบัน ซึ่งทางรัฐบาลก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหา ซึ่งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 นายกรัฐมนตรี พ.ศ.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร แถลงต่อรัฐสภาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเป็นรูปธรรม มีสาระสำคัญประการหนึ่งว่า(หนังสือพิมพ์มติชน ประจำวันที่ 4 มกราคม 2544 , หน้า 18) “ การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็น โครงการหลักและเร่ง ด่วนตามนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่าง เป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดความยากจนและนำไปสู่การสร้าง งาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนทางสังคมเป็นการสร้างและกระจาย โอกาสแก่ชีวิตของประชาชน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการจัดตั้งกองทุนนี้ก็คือ ประชาชนจะ ได้มีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับการก้าวขึ้นสู่เศรษฐกิจใหม่ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่ใช้ ความรู้เป็นฐานของการหารายได้อีกด้วย ”

จากนั้นจึงเกิดโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยจัดสรรเงินให้แก่หมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท ในลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียน เป็นแหล่งเงินในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมสร้างรายได้ และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน ซึ่งจากโครงการดัง กล่าวจึงมีการจัดตั้งโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง โดยการให้นักศึกษาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ เข้า มาประจำหมู่บ้านและเขียนรายงานการประเมินในรูปแบบของ “สารนิพนธ์” (Substantive Report) เพื่อแสดงถึงความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนจุดแข็งของท้องถิ่นที่ต้องการปรับปรุง และพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้แก่นักศึกษาในด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ดังนี้

2.1) เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 บรรลุเป้าหมายหรือไม่

- ชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และสวัสดิภาพของสมาชิก
- ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ มีการสร้างศักยภาพของตนเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้
- ในชุมชนได้รับการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ

2.2) เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

2.3) เพื่อทราบว่าในชุมชนนั้นมีความเข้มแข็งทั้งทางด้านความสัมพันธ์ของประชาชนในท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มากน้อยเพียงไร

2.4) เพื่อทราบกระบวนการการสร้างเครือข่ายองค์กรภายในชุมชน ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

3. กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎีในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ คือ “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) โดยที่อักษรมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

เมื่อนำ ซิฟท์โมเดล มาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้าน สามารถแสดงรายละเอียดได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หน่วย การ ประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
ระดับหมู่บ้าน	C1=ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	I1=นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทางปฏิบัติจาก ส่วนกลาง (ปรัชญา วัตถุประสงค์หลัก และสังคมของหมู่บ้าน	PC1=การจัดระเบียบกองทุน (ทุกระเบียบ) PC2=การจัดทำเอกสารเพื่อ ขอขึ้นทะเบียนกองทุน	PD1=จำนวนสมาชิก กองทุน PD2=จำนวนผู้ ได้เงินกู้ PD3=ยอดเงินที่ ให้กู้ PD4=จำนวนผู้ ชำระเงิน กู้
	C2=สภาพภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้าน	ส่วนกลาง (ปรัชญา วัตถุประสงค์หลัก และสังคมของหมู่บ้าน	PC2=การจัดทำเอกสารเพื่อ ขอขึ้นทะเบียนกองทุน	PD2=จำนวนผู้ ได้เงินกู้ PD3=ยอดเงินที่ ให้กู้ PD4=จำนวนผู้ ชำระเงิน กู้
	C3=สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของ หมู่บ้าน	ส่วนกลาง (ปรัชญา วัตถุประสงค์หลัก และสังคมของหมู่บ้าน	PC2=การจัดทำเอกสารเพื่อ ขอขึ้นทะเบียนกองทุน	PD2=จำนวนผู้ ได้เงินกู้ PD3=ยอดเงินที่ ให้กู้ PD4=จำนวนผู้ ชำระเงิน กู้
	C4=วัฒนธรรม ประเพณี	พร้อม ระเบียบ ต่างๆ)	PC3=ระบบบัญชี กองทุน	ชำระเงิน กู้
	C5=โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรธรรมชาติ	I2=การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ /ระดับ จังหวัด/ระดับอำเภอ)	PC4=กิจกรรมเกี่ยวกับ สมาชิกกองทุน	
	C6=ผู้นำชุมชน รวมกลุ่ม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	จังหวัด/ระดับ อำเภอ)	PC4.1=การรับสมัคร PC4.2=การหมดสภาพ	
	C7=โครงการ พัฒนาที่ผ่าน มา	I3=คณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้อง ระดับอำเภอ	PC4.3=ประเภท สมาชิก PC4.4=การทำ ทะเบียนสมาชิก	
	C8=ความเข้มแข็ง ของชุมชน	I4=คณะกรรมการ (การได้มา, คุณสมบัตินิติ)	PC4.4=การทำ ทะเบียนสมาชิก	

(ตารางที่1) ต่อ

หน่วย การ ประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
		I5=การเตรียมความ พร้อม/สร้าง ความรู้ความเข้าใจ ให้แก่คณะ กรรมการกองทุน และชาวบ้าน	PC5=กิจกรรม เกี่ยวกับการ กู้เงินกองทุน PC5.1=ขั้นตอน การขอกู้ PC5.2=การคัด เลือกผู้กู้ PC5.3=การโอน เงินให้ผู้กู้ PC5.4=การรับ ชำระหนี้	
		I6=เงินกองทุน 1 ล้าน I7=เงินทุนสะสมอื่นๆ ตามระเบียบฯ หมวด 6 ข้อ 23 (2-8)	I8=บัณฑิตกองทุน หมู่บ้าน	PC6=การส่งเสริม การใช้เงินกู้ PC6.1=การแนะนำ วิธีทำธุรกิจ PC6.2=การช่วยหา ตลาด PC7=การตรวจสอบ การใช้จ่ายเงินกู้ PC8=การจัดทำราย งานของคณะ กรรมการและ เผยแพร่ผล ดำเนินงาน PC9=การจัดสรรผล ประโยชน์

(ตารางที่ 1) ต่อ

หน่วย การ ประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P

PC10=การสร้าง

เครือข่ายการ

เรียนรู้โดย

นักศึกษาของ

ทุนและกิจ-

กรรมอื่นๆ

ระดับรายบุคคล	C9=อาชีพเดิม (หลักและรอง)	I9=จำนวนเงินกู้ที่ ได้รับอนุมัติ	PC11=การใช้จ่าย เงินกู้	PD12=ผลที่ได้ ตามวัตถุประสงค์
	C10=สมาชิกใน ครอบครัว	I10=จำนวนเงินลง ทุนนอกเหนือ	PC12=การหาความ รู้เพิ่มเติม	ของการกู้
	C11=สภาพการอยู่ อาศัย	จากเงินกู้	PC13=การหาตลาด	PD12.1=ผล
	C12=รายได้ของ ครอบครัว	I11=วัตถุประสงค์ การกู้เงินตาม	PC14=การทำบัญชี ใช้จ่ายเงิน	โดยตรง
	C13=หนี้สินของ ครอบครัว	โครงการ		PD12.2=ผล โดยอ้อม
		I12=สถานที่,วัสดุ อุปกรณ์,วัสดุดิบ		
		I13=ความรู้และ ทักษะในการ ประกอบอาชีพ		
		I14=จำนวนแรงงาน		

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอนดังนี้

- 4.1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งหมด
- 4.2) ศึกษาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ความต้องการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4.3) ศึกษาสภาพหมู่บ้านที่เราจะทำการศึกษา รวมไปถึงสภาพการบริหารและดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านที่เราปฏิบัติงาน
- 4.4) ใช้ชีพชีโม่เดลเป็นตัววิเคราะห์สภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษา
- 4.5) ใช้บร. 1-12 เป็นตัวรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านที่เราทำการศึกษา และทำการหาข้อมูลต่างๆเพิ่มเติมโดยการ สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ สอบถาม เป็นต้น
- 4.6) นำข้อมูลต่างๆที่ได้มาเขียนเป็น สารนิพนธ์ ที่เสร็จสมบูรณ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการในครั้งนี้ มีดังนี้

- 5.1) ได้ทราบการบริหารงานและการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้ตั้งไว้
- 5.2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆที่เป็นตัวขัดขวางและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6
- 5.3) ได้ทราบถึงความเข้มแข็งของชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ของประชาชนในท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- 5.4) ได้ทราบถึงกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรภายในชุมชน ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต. หนองระเวียง อ. เมือง จ. นครราชสีมา ทั้งที่เป็น นโยบาย หลักการ ระเบียบต่างๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้ดังนี้

1. นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็น การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
- 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทาง ให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่สังคมท้องถิ่นและสังคมโดยรวม
- 5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2. ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบาย และแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทพ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกิน 3 คน
ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ
จำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีก
ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ใน
ตำแหน่ง ให้ผู้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระ
ที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่
ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรง
คุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรร
ให้แก่กองทุน
- 3) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแผนการจัดสรร
ให้แก่กองทุน
- 5) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอต่อรัฐ
มนตรี

- 6) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 7) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาเงิน และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 8) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- 9) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้
- 10) ออกระเบียบ คำสั่งและประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 11) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน
- 12) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 13) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ 4 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการอนุกรรมการ
- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน

- 5) คำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์การต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและการจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 9) คำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) คำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน”

2.3 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในบ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจตามความในข้อ 10 (8) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

หมวด 1 ข้อความทั่วไป

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่ร่วมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

ข้อ 4 ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

- (1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- (2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง

- (3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- (4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
- (5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นแลพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ 6 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังนี้

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย
- (2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารเงินทุนของตนเอง
- (3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้สร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
- (5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 7 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- (1) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (3) เงินกู้ยืม
- (4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
- (5) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุน ได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคารเพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

ให้ธนาคาร โอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภาย

ในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 10 ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการดังนี้

- 1) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- 2) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- 3) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน ในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น
- 4) การมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งข้อ 11 และบทบัญญัติในหมวด 8 แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองแล้ว คณะกรรมการย่อมหมดอำนาจในการบริหารจัดการเงินกองทุนและจะเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการเงินกองทุนของคณะกรรมการกองทุนมิได้

ข้อ 11 คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

หมวด 3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 12 ให้มีคณะอนุกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัด

กระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ เป็นอนุกรรมการ ผู้แทนจากสำนักงานรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นอนุกรรมการและเลขานุการและผู้แทนสำนักงานเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 13 คณะอนุกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแผนปฏิบัติการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 2) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
- 3) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน
- 4) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงาน โครงการของรัฐ
- 5) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุน
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด 4 คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ข้อ 14 ให้มีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการและผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุขจังหวัด เจริญพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะอนุกรรมการ

ข้อ 15 ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 2) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 3) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด
- 5) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการ
- 6) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อเผยแพร่
- 7) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 8) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ให้คณะกรรมการสนับสนุนจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอมีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ

หมวด 5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 16 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้นให้คณะกรรมการกองทุนออกข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ 17 กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติทางด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้ทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

ข้อ 18 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน
- 2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก
- 3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- 4) สืบรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
- 5) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

- 6) ทำนิติกรรมสัญญา หรือ ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
- 7) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน
- 8) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับจากการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 19 กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 16 ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ 20 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- 4) ที่ประชุมสมัชชามีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- 5) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17 (4) (5) (6) และ (7)
- 6) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ 19 วรรคสาม มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (2) และ (3)

ข้อ 21 ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนรองประธานกรรมการกองทุน เภรัณญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ 22 การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

หมวด 6 กองทุนและสมาชิกกองทุน

ข้อ 23 กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค ให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- 3) เงินกู้ยืม
- 4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 6) เงินค่าหุ้น
- 7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 8) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 24 สมาชิกกองทุนประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นและมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน

ข้อ 25 คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 26 ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนและรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกใหม่

ข้อ 27 นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติหรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนจะเห็นสมควร

ข้อ 28 ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 29 สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด 7 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 30 สมาชิกตามข้อ 18 (3) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้ คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่ง ไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

ข้อ 32 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไข และรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้กู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ข้อ 33 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะส่วนบุคคลหรือทรัพย์สิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 34 ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝาก และเงินกู้ เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระ ให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุน กำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้ริเริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กุนำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

หมวด 8 การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ 38 ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ 39 ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ข้อ 40 การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด 9 บทเฉพาะกาล

ข้อ 41 ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 17 โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

ข้อ 42 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนตามข้อ 41 เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจํานวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด

ให้นำบทบัญญัติในข้อ 19 วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ 43 คณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ข้อ 44 ให้คณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้าน (ชื่อบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

ข้อ 45 ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

2.4 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 10(8) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 16 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกิน สิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเอง โดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 41 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือน ในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 17 โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม”

3. การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 กล่าวคือ

1. จะต้องมีการเวียนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
2. การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ดังนี้

1. เป็นผู้อยู่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
3. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
4. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
5. ไม่เคยเป็นผู้ต้องโทษในคดีอาชญากรรม
6. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือถูกไล่ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
7. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนตลอดจนยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ให้มีคณะกรรมการ 15 คน โดยคัดเลือกตั้งจากที่ประชุมประชาคม พิจารณานักที่ที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยให้เป็นเพศชายและหญิงอย่างละกึ่งหนึ่ง

กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่ถึงลักษณะต้องห้ามดังนี้

- 1) เป็นผู้มิใช่ผู้อยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติทางด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้ทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือ ไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
2. ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่
 - 2.1 ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงิน ออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องับสมาชิก)
 - 2.2 ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 - 2.3 ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระเงินกู้
 - 2.4 ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุน
3. วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ. นครราชสีมา มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งกองทุนหมู่บ้าน

ที่ตั้งกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 อยู่ที่บ้านเลขที่ 158 หมู่ที่ 6 ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

2. วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

- 2.1) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกภายในหมู่บ้าน
- 2.2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก
- 2.3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 2.4) เพื่อพัฒนาจิตใจของสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม คือ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความเอื้ออาทร และความรู้รักสามัคคี
- 2.5) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเองแบบยั่งยืน

3. แหล่งที่มาของกองทุน

แหล่งที่มาของกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 3.1) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณของรัฐบาล
- 3.2) เงินกู้ยืม
- 3.3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆที่เกิดจากเงินกองทุน
- 3.4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 3.5) เงินฝากสัจจะ
- 3.6) เงินค่าหุ้น
- 3.7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 3.8) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆที่กองทุนได้รับจาก

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 4.1) เป็นผู้ที่ทำนากหรือพักอาศัยในหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- 4.2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- 4.3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 4.4) เป็นผู้ทีคณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิกได้
- 4.5) ประกอบอาชีพสุจริต อดทน ขยัน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 4.6) ต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น (หุ้นละ 10 บาท) แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่มีอยู่ในกองทุน
- 4.7) มีเงินฝากสัจจะกับกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 แต่เงินฝากสัจจะจะให้เป็นไปตามความสมัครใจของสมาชิก

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 5.1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 5.2) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 4 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครเป็นสมาชิก
- 5.3) หนึ่งครัวเรือนสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ไม่เกิน 2 คน (สามีภรรยา ถือว่าเป็นบุคคลเดียวกัน)
- 5.4) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 โดยชอบธรรม

6. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ด้วยเหตุดังต่อไปนี้
- 6.1) ตาย
 - 6.2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
 - 6.3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
 - 6.4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
 - 6.5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
 - 6.6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
 - 6.7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้
 - 6.8) มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 4 ว่าด้วยเรื่อง คุณสมบัติของสมาชิก

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. สมาชิกที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน บัณฑิตบุคคล ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน สองหมื่นบาท ในกรณีที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณา แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวน ห้าหมื่นบาท
3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอกู้ทั้งหมด หรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารทราบโดยเร็ว
4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

5. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย
6. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา
7. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาผู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

กรณีกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ดังนี้

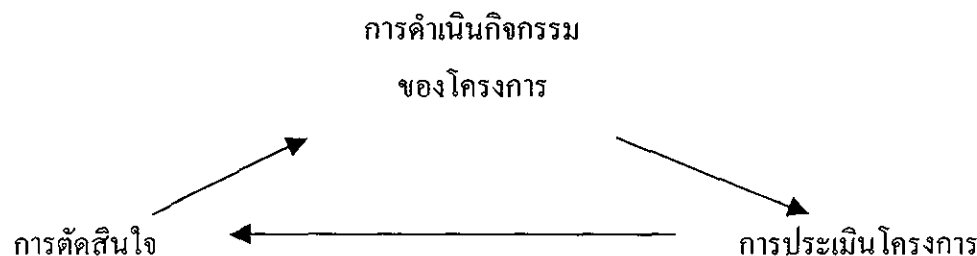
1. มีอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้โดยสุจริต
2. มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง มีชื่อในทะเบียนบ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต.หนองระเวียง
อ. เมือง จ. นครราชสีมา
3. เป็นผู้ที่เข้าใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิพพีโมเดล

รูปแบบการประเมินซิพพีโมเดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุคม จัรัสพันธุ์ และคณะ ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบซิพพีโมเดล” (ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา, 2545 : หน้า 89-91) ดังนี้

รูปแบบการประเมินซิพพีของสตีฟเฟิลบีม กล่าวว่า “การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดการสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้ในการตัดสินใจ” โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ

แผนภาพ แนวคิดพื้นฐานการประเมินของสตีฟเฟิลบีม

สตีฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
- ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตีฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมิน ว่ารูปแบบการประเมินแบบซิพพีโมเดล(CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความเพียงพอของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยน โครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

1) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4) การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ เลิก เลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของนักศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการของการศึกษาระดับบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิจัยนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

แผนการดำเนินงาน

1. ประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ จำนวน
74,881 คน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน ระยะเวลา 10 เดือน
(ธันวาคม 2544 – กันยายน 2545)
2. จัดทำหลักสูตร การศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและ
การประเมินโครงการ
3. จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการในส่วนกลางและคณะ
กรรมการระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานและดำเนินงานให้โครงการบรรลุ
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
4. นักศึกษาผู้รับทุนต้องรายงานผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในการปฏิบัติงานรายเดือนและรายไตรมาสแก่คณาจารย์นิเทศก์ที่รับผิดชอบแต่
ละพื้นที่กองทุนและให้มีการประชุมสัมมนาอบไตรมาสในระดับจังหวัดและ
ระดับชาติเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและรวบรวมเป็นรายงานตามนโยบายเสนอ
ต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเมื่อสิ้นสุดโครงการ

การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

1. ดัชนีวัดผลสำเร็จของโครงการ
 - 1.1) จำนวนกองทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
 - 1.2) จำนวนบัณฑิตที่ว่างงานมีรายได้
 - 1.3) จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
บัณฑิตสาขาการจัดการโครงการ
 - 1.4) จำนวนการรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองและระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการวิจัยของกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง

2. กลไกการติดตามประเมินผล

มีคณาจารย์ติดตามประเมินผลและส่งเสริม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. ผลประโยชน์ของโครงการ

- 3.1) บัณฑิตที่ว่างงานจำนวน 74,881 คน จะได้รับเงิน ร้อยละ 93.8 จากงบประมาณทั้งหมดของโครงการ ซึ่งทำให้ในแต่ละเดือนมีเม็ดเงินหมุนเวียนและกระจายไปทั่วประเทศซึ่งจะทำให้มีการใช้จ่ายเงินนำไปสู่การกระตุ้นเศรษฐกิจ
- 3.2) ผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการคือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสานนิยบัตรบัณฑิตหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ
- 3.3) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ

ในการทำการศึกษาในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีเอกสารมากมายที่เราสามารถใช้ในการศึกษาหาข้อมูลเพื่อใช้ในการนำข้อมูลที่ได้มาอ้างอิงเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์สามารถนำมาใช้ได้ในอนาคตต่อไป

ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจชุมชน (ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน , 2545 : หน้า 10-13)

ประเภทของธุรกิจชุมชน

- 1) ธุรกิจการผลิต หมายถึง การผลิตสินค้า โดยการนำเอาวัสดุ หรือสินค้าบางชนิดมาแปรสภาพให้เป็นสินค้าใหม่ มีรูปแบบใหม่
- 2) ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง กิจการที่ทำการขายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภค ณ จุดที่ทำการขาย สินค้าที่นิยมจำหน่ายให้กับผู้บริโภคจะได้แก่ สินค้าอุปโภค สินค้าบริโภค
- 3) ธุรกิจค้าส่ง หมายถึง กิจการที่ดำเนินการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก และนำสินค้านี้มาขายต่อให้กับพ่อค้าปลีกหลาย ๆ รายต่อไป
- 4) ธุรกิจบริการ หมายถึง การรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อประกอบธุรกิจบริการ คือ สินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่สามารถสร้างความพอใจแก่ผู้รับบริการได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะ หมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ซึ่งจัดผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ชิพโมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

- 1.1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)
- 1.2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)
- 1.3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)
- 1.4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15	คน
2.2) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	212	คน
2.2.1) สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	93	คน
2.2.2) สมาชิกทั่วไป	จำนวน	119	คน
2.3) ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	794	คน
2.4) ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	4	คน
2.5) ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	2	คน

3. ตัวแปร และตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

3.1 การประเมินบริบทมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1-ประวัตินาม เป็นมาหมู่บ้าน	1.ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน	1.ผู้นำชุมชน 2.ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1
	2.คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้ง หมู่บ้านอพยพมาจาก ที่ไหน และเหตุใดจึง อพยพมา	3.ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4.ข้อมูลที่มีการบันทึก ไว้แล้ว	2.ศึกษาจากเอกสาร

(ตารางที่ 1) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3.สภาพเดิมทาง ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน มีสภาพอย่างไร 4.อาชีพเดิม(อาชีพหลัก/ รอง) คืออะไร 5.อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คืออะไร เพราะอะไรจึง เลิกทำ 6.อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7.การเปลี่ยนแปลงด้าน สาธารณูปโภคมี ประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน,ไฟฟ้า,ประปา)		
C2-สภาพภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้าน	1.ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2.อาณาเขตติดต่อกับ หมู่บ้านอื่น 3.แผนที่หมู่บ้าน	1.ข้อมูลจากเอกสาร 2.หมู่บ้าน 3.ผู้นำชุมชน	1.ศึกษาจากเอกสาร 2.สังเกต 3.สัมภาษณ์
C3-สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของ หมู่บ้าน	1.อาชีพหลักและอาชีพ รองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการ เกษตร 3.จำนวนที่ดินทำกินโดย เฉลี่ย 4.จำนวนและประเภท ร้านค้าในหมู่บ้าน	1.ผู้นำชุมชน 2.สถานีอนามัยตำบล 3.โรงเรียน 4.เกษตรตำบล 5.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2.สังเกต

(ตารางที่ 1) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	5.จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6.โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7.โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 8.โรคที่เจ็บป่วย 9.สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย		
C-4วัฒนธรรม ประเพณี	1.จำนวนวัด/โบสถ์/ มัสยิด 2.จำนวนพระ/เณร/ บาทหลวง 3.ภาษาพื้นบ้าน 4.ประเพณีที่สำคัญ 5.ความเชื่อค่านิยมต่างๆ (ศาลช้างฯ)	1.ผู้นำชุมชน 2.หมู่บ้าน 3.ชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.สังเกต
C5-โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากร ธรรมชาติ	1.จำนวนและสภาพของ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจาย ข่าวด, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ	1.ผู้นำชุมชน 2.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2.สังเกต

(ตารางที่ 1) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	<p>2.จำนวนและสภาพ ทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็น สาธารณประโยชน์</p>		
<p>C6-ผู้นำชุมชน การ รวมกลุ่ม และภูมิ ปัญหาท้องถิ่น</p>	<p>1.ประเภทผู้นำที่เป็น ทางการและไม่เป็น ทางการ</p> <p>2.กลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ใน หมู่บ้าน(จำนวน สมาชิก,ทุนของกลุ่ม, กิจกรรมกลุ่ม,ปีก่อตั้ง)</p> <p>3.ภูมิปัญหาท้องถิ่นด้าน ต่างๆ(ชื่อ,อายุ,ความ เชี่ยวชาญ)</p>	<p>1.ผู้นำชุมชน</p>	<p>1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1</p> <p>2.สังเกต</p>
<p>C7-โครงการพัฒนา ที่ผ่านมา</p>	<p>1.โครงการของภาครัฐ</p> <p>2. โครงการของภาคเอกชน</p> <p>3.โครงการที่ชาวบ้านทำ ขึ้นเอง</p>	<p>1.ผู้นำชุมชน</p> <p>2.ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>3.ข้อมูลที่บันทึกไว้</p>	<p>1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1</p> <p>2.ศึกษาจากเอกสาร</p> <p>3.สังเกต</p>
<p>C8-ความเข้มแข็งของ ชุมชน</p>	<p>1.ความสามัคคี</p> <p>2.ความซื่อสัตย์</p> <p>3.การช่วยเหลือกัน</p> <p>4.การยกย่องคนทำความดี</p> <p>5.โอกาสในการหาความรู้ เพิ่มเติม</p>	<p>1.ชาวบ้าน</p>	<p>1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 2 ครั้งที่ 1,2</p>

(ตารางที่ 1) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	6.จำนวนครอบครัวที่มี อาชีพเลี้ยงตัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ปรองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม/เสวนา สม่ำเสมอ 10.การช่วยเหลือผู้ด้อย โอกาส 11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12.การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน		
ระดับรายบุคคล			
C9-อาชีพเดิม	1.อาชีพหลัก/รอง 2.ผลการประกอบอาชีพ เดิม(เพียงพอต่อการ เลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3.ปัญหาอุปสรรคในการ ประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

(ตารางที่ 1) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C10-สมาชิกในครอบครัว	1.สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพสมรส,ระดับการศึกษา,ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว,การมีงานทำ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11-สภาพการอยู่อาศัย	1.มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต
C12-รายได้ของครอบครัว	1.รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2.ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13-หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงิน	1.จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2.สาเหตุของการมีหนี้สิน 3.แหล่งเงินกู้	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 1 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I1-นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1.รายละเอียดของ ระเบียบสำนักนายกฯ 2.รายละเอียดของ ระเบียบกองทุนฯ	1.ระเบียบสำนักนายกฯ 2.ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1.ศึกษาจากเอกสาร
I2-การประชาสัมพันธ์	1.ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2.ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3.ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4.เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1.ผู้นำชุมชน 2.ชาวบ้าน 3.ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4.ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5.เอกสารประชา สัมพันธ์	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต 3.ศึกษาจากเอกสาร
I3-คณะอนุกรรมการ ระดับอำเภอ	1.จำนวนคณะ- อนุกรรมการ 2.องค์ประกอบคณะ อนุกรรมการ 3.สัดส่วนกรรมการ ภาคประชาชน 4.การปฏิบัติหน้าที่	1.พัฒนาชุมชน 2.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
I4-คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1.จำนวน 2.คุณสมบัติ 3.วิธีการได้มา	1.คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร. 4 2.ศึกษาจากเอกสาร

(ตารางที่ 2) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4.การพ้นจากตำแหน่ง 5.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
I5-การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน	1.วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2.เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3.จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม 4.หน่วยงาน/องค์กรที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ส่วนราชการ 3.ชาวบ้าน 4.ผู้นำชุมชน	1.สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร 3 บร 9 2.สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
I6-เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1.วันที่ได้รับอนุมัติ 2.การเก็บรักษาเงิน	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
I7-เงินทุนสะสมอื่นๆ	1.ประเภท/จำนวน/ที่มา และการเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่นๆ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
I8-บัณฑิตกองทุน	1.ประวัติส่วนตัว ชื่อ,วุฒิ การศึกษา,อายุ,เพศ, ภูมิลำเนา,สถานภาพสมรส,ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) 2.บทบาทหน้าที่	1.บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 2.คู่มือนักศึกษา	1.ศึกษาตนเอง 2.ศึกษาจากเอกสาร

(ตารางที่ 2) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
I9-จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
I10-จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1.จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2.ที่มาของเงินทุน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11-วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
I12-สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และ วัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	1.สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2.วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ 3.วัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
I13-ความรู้และทักษะในการประกอบ	1.ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
I14-จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1-การจัดทำ ระเบียบ	1.กระบวนการในการ จัดทำระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3.ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตาม แบบบร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน
PC2-การจัดทำเอกสาร ขอขึ้นทะเบียน	1.กระบวนการในการ จัดทำเอกสารขอขึ้น ทะเบียน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
PC3-ระบบบัญชี กองทุน	1.จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2.ชื่อบัญชี เช่น บัญชี ลูกหนี้,บัญชีตุลเงิน สัจจะ 3.ความเป็นปัจจุบัน 4.ผู้จัดทำ 5.ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีกองทุน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

(ตารางที่ 3) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1-การรับสมัคร	1.ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2.ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3.ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4.คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2-การหมดสมาชิกภาพ	1.การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3-ประเภทสมาชิก	1.การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล		
PC4.4-การทำทะเบียนสมาชิก	1.ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

(ตารางที่ 3) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5-กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุน หมู่บ้าน			
PC5.1-ขั้นตอนการ ขอกู้	1.ขั้นตอนในการขอกู้ 2.เอกสารประกอบการ ขอกู้ 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 4.เอกสารโครงการ การขอกู้
PC5.2-การคัดเลือกผู้กู้	1.หลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกและเหตุผล 2.วิธีการคัดเลือกและ เหตุผล 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3-การโอนเงินให้ ผู้กู้	1.ขั้นตอนในการ โอนเงินกองทุน	1.คณะกรรมการ 2.สมาชิกกองทุนหมู่ บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3.หลักฐานการ โอนเงิน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4-การรับชำระหนี้	1.ขั้นตอนในการรับชำระ หนี้ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่ บ้านที่ส่งเงินคืน 3.เอกสาร ในการส่งเงิน คืน	1.สัมภาษณ์

(ตารางที่ 3) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC9-การจัดสรรผล ประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรร และเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10-การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยบัณฑิต กองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วม เครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่ เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจาก การสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล PC11-การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการ ใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12-การหาความรู้ เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้ เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการ เสวนาตามแบบ บร. 6

(ตารางที่ 3) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC13-การหาลาด	1.วิธีการหาลาด 2.ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำใน การหาลาด	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC14-การทำบัญชีใช้ จ่ายเงิน	1.การจัดทำบัญชี(มี/ไม่มี) 2.ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำ การจัดทำบัญชี	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 2.บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

3.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1-จำนวนสมาชิก กองทุน	1.จำนวนสมาชิกเดิม(ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2.จำนวนสมาชิกที่มีการ เพิ่มขึ้น/ลดลง 3.เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ ลดลง	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.ทะเบียนสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3.ศึกษาจากเอกสาร
PD2-จำนวนผู้ได้เงินกู้	1.จำนวนครั้งที่มีการ อนุมัติให้กู้ 2.จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้ รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3.จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้ต่อจำนวนสมาชิก กองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 4.จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร. 4 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	1.ยอดที่มีผู้มาขอกู้ และยอดเงินที่ได้รับ อนุมัติแต่ละครั้ง 2.ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ ทั้งหมด 3.ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร. 4 ข้อ 5	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร. 4 2.ศึกษาจากเอกสาร

(ตารางที่ 4) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4-จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1.จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด 2.จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด และเหตุผล 3.การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3.ศึกษาจากเอกสาร
PD5-ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1.ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืนจำแนกเป็นเงินต้น ดอกเบี้ย,ค่าปรับ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD6-กองทุนสะสม	1.ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2.การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD7-การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1.จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2.จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3.เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1.ผู้ตรวจสอบตามPC7	1.สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8-ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน	1.ทัศนคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก/ลบ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกและชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 9 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

(ตารางที่ 4) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD9-การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้	1.ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2.กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3.ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1.บัณฑิตกองทุน	1.รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
PD10-การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	1.ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2.ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 10
PD11-ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1.ความสามัคคี 2.ความซื่อสัตย์ 3.การช่วยเหลือกัน 4.การยกย่องคนทำความดี 5.โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6.จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม/เสวนาสม่ำเสมอ	1.สมาชิกและชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 2, บร. 7 2.สังเกต

(ตารางที่ 4) ต่อ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	10.การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส		
	11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ชุมชน		
	12.การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน		
	13.ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะชาวบ้าน		
PD12-ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้			
PD12.1-ผลโดยตรง	1.ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต
PD12.2-ผลโดยอ้อม	1.ประสบการณ์ 2.การยอมรับจากชุมชน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกตตามแบบ บร. 10

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่างๆ และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์มีดังนี้

- 1) แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคดีที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
- 8) แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
- 13) แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่างๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2) การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่างๆ (บร.)

- 3) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
- 4) การศึกษาเจาะลึกกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 93 รายที่มี
วัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เราได้เก็บรวบรวมไว้ มีวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้
นั้นมี 2 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ที่เราสามารถคิดคำนวณเป็นตัวเลขได้
แสดงผลที่ได้เป็นตัวเลขที่สามารถหาได้จริง เช่น บร. 2 และ บร. 7 ที่ต้องมีการหาเป็นเปอร์เซ็นต์
เป็นร้อยละ
2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ที่เราจะได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
สังเกต เป็นต้น เช่น ทิศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งจะเก็บข้อมูลในบร. 3 ,
กลุ่มอาชีพของกลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านซึ่งจะเก็บเป็นข้อมูลในบร. 6

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1) ความยากจนของประเทศ

ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ประชาชนชาวไทยทุกคนโดนผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อม คือ มีการปลดคนงานมากมาย เครื่องอุปโภคและบริโภคขึ้นราคา รายได้ลดลงแต่รายจ่ายเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาความยากจนเพิ่มสูงขึ้น มีช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยมีมากขึ้น ประชาชนในชนบทต่างดิ้นรนที่จะเข้ามาในเมืองใหญ่ๆ เพื่อหางานทำ ดังนั้นตามชนบทจึงมีแต่เด็กและคนแก่ถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง เพราะคนหนุ่มสาวต่างที่จะเข้ามาหางานทำในเมืองใหญ่ๆ คิดว่าได้รายได้ดีกว่าการทำไร่ทำนา แต่พอเกิดช่วงเศรษฐกิจตกต่ำจึงถูกปลดออกจากงานทั้งหมด จึงต้องกลับสู่ถิ่นฐานเดิม แต่ก็ไม่มีเงินทุนและทักษะในการประกอบอาชีพอื่นๆจึงทำให้ปัญหาความยากจน และปัญหาการว่างงานเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาทางสังคมก็เริ่มมีสูงขึ้นเช่นกัน เช่น ปัญหายาเสพติด โสเภณี เป็นต้น

1.1.2) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในปัจจุบันรัฐบาลได้เริ่มการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises = SMEs) โดยรัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเพราะเห็นว่าจะช่วยกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำในขณะนี้ได้ เนื่องจากในอนาคตจะมีวิสาหกิจข้างต้นเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ อาจเพราะว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้เงินในการลงทุนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ ที่ประชาชนทั่วไปสามารถลงทุนได้ง่ายกว่าและลดความเสี่ยงในการขาดทุน ดังนั้นในปัจจุบันรัฐบาลจึงเร่งให้เกิดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้เศรษฐกิจฟื้นตัวโดยเร็ว

1.1.3) ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ในปีพ.ศ. 2544 – 2545 ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่นมาก แต่กับประเทศอื่นๆ เราสามารถส่งออกได้มากกว่าการนำเข้า เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป เป็นต้น โดยภาพรวมแล้วประเทศไทยยังขาดดุลการค้าอยู่เพราะเราทำการค้ากับประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด เราส่งออกสินค้าน้อยกว่าการนำเข้ามากจึงยังคงขาดดุลการค้าอยู่

1.1.4) สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

โดยรวมแล้วทางด้านเศรษฐกิจถือว่าเริ่มฟื้นตัวมากขึ้นมีการกระตุ้นทางด้านเศรษฐกิจโดยมีนโยบายที่ทางรัฐบาลกำหนดขึ้น เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น เพื่อช่วยให้ประชาชนเป็นอยู่ดีขึ้น สภาพสังคมในปัจจุบันเริ่มเป็นสังคมเมืองมากขึ้นที่ทุกคนต้องเอาตัวรอด แต่ก็ยังสามารถพึ่งพากันได้ ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี ประชาชนชาวไทยยังรักษามรดกวัฒนธรรมนิยมประเพณีไทยไว้ได้ดี ทุกคนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ยังทำบุญตักบาตร เชื่อในบาปบุญคุณโทษ เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ เป็นต้น

1.1.5) ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรอยู่ ซึ่งมักจะประสบปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำอยู่เสมอ ทำให้ขายได้ราคาไม่ดี บางปีมีปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น ทำให้ต้องกู้เงินมาเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดเป็นหนี้สินมากมาย

1.1.6) บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

จากการที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นทำให้มีการว่างงานเกิดขึ้น ส่วนใหญ่แรงงานเหล่านี้จะมาจากชนบท เมื่อตกงานแล้วจึงไม่มีเงินเลี้ยงตนเองและครอบครัว เมื่อกลับสู่ท้องถิ่นจึงไม่รู้จะทำอะไรต่อไป จึงส่งผลต่อสภาพจิตใจและสภาพกาย เมื่อไม่มีงานทำจึงไม่มีเงินมาเลี้ยงตนเองและครอบครัว อาจทำให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมา เช่น การหย่าร้าง ลูกขาดความอบอุ่น เป็นต้น

1.1.7) ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

กระแสค่านิยมวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศนั้นมีมานานแล้ว เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีค่านิยมที่ว่าถ้าเป็นของจากเมืองนอกนั้นต้องมีคุณภาพดีกว่าในบ้านเรา เป็นค่านิยมที่มีมานาน และในปัจจุบันเริ่มมีกระแสนิยมของไทยเพิ่มมากขึ้น อาจเพราะมีหลายหน่วยงานทั้งทางภาครัฐและเอกชนต่างช่วยกันรณรงค์ ให้คนไทยกินของไทย ใช้ของไทย ช่วยกันปลูกจิตสำนึกรักชาติให้เกิดขึ้น จึงช่วยให้ประชาชนคนไทยเริ่มหันกลับมาใช้ของไทยมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันช่วยประชาสัมพันธ์ ให้คนไทยกลับมาใช้ของไทยมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันช่วยประชาสัมพันธ์ ให้คนไทยกลับมาใช้ของไทย กินของไทยกันมากขึ้น เพื่อลดการขาดดุลทางการค้าของไทย

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานประมาณ 150 กว่าปีที่ผ่านมา ชื่อหมู่บ้านแต่เดิมนั้นชื่อ บ้านทับล่าง เป็นชื่อแรกที่คนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานนั้นได้ตั้งชื่อไว้ ต่อมาได้มีคนเลี้ยงช้างได้อพยพช้างเข้ามาเลี้ยงในหมู่บ้านและได้เข้ามาอาศัยอยู่ เพราะหมู่บ้านมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งป่าไม้ แหล่งน้ำ อาหาร ต่อมาช้างได้เสียชีวิตลงหลายเชือกจึงได้เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็น บ้านทับช้าง จนมาถึงปัจจุบัน และถ้าเข้ามาในหมู่บ้านจะเห็น ศาลช้าง ที่ชาวบ้านได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านและคนทั่วไปได้ร่วมกันสักการะบูชาเพื่อระลึกถึงการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของช้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขระหว่างคนและช้าง

คนกลุ่มแรกที่เข้ามาก่อตั้งหมู่บ้าน สันนิษฐานว่าเป็นชาวพม่าย นครราชสีมา ได้เข้ามาบุกเบิกและพัฒนาพื้นที่ที่รกร้าง ให้เป็นหมู่บ้านที่น่าอยู่ บ้านทับช้างเป็นที่ราบลุ่ม อาชีพแรกคือ การทำไร่ ทำนา ทำสวน

บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่นๆในเขตตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

ทางทิศเหนือ	ติดกับหมู่บ้าน	บ้านชะอม หมู่ที่ 8 และ 9
ทางทิศตะวันออก	ติดกับหมู่บ้าน	บ้านโนนมะกอก หมู่ที่ 14
ทางทิศตะวันตก	ติดกับหมู่บ้าน	บ้านมาบมะค่า หมู่ที่ 7
ทางทิศตะวันออก	ติดกับหมู่บ้าน	บ้านทับช้าง หมู่ที่ 5

1.2.2) สภาพปัจจุบัน

หมู่บ้าน บ้านทับช้าง ได้มีการแบ่งแยกเป็น 2 หมู่บ้าน คือ บ้านทับช้าง หมู่ที่ 5 และบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 เพราะบ้านทับช้างมีขนาดพื้นที่ที่กว้างใหญ่มาก อีกทั้งมีการก่อสร้างเขตอุตสาหกรรมสุรนารีขึ้นทำให้มีบ้านและประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ยากต่อการควบคุมดูแลให้เรียบร้อย จึงมีการแยกหมู่บ้านกันขึ้นเป็น บ้านทับช้าง หมู่ที่ 5 และบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 จึงมีบางส่วนของฝั่งบ้านทับช้าง และอยู่ทางฝั่งเขตอุตสาหกรรม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

1) ทางด้านประชากร หมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีจำนวนประชากร 1,542 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.19 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 ปี 1 วัน – 50 ปี เต็ม ดังในตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
-ชาย	774	50.19
-หญิง	768	49.81
2. อายุ		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	88	5.71
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	70	4.54
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	131	8.50
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	104	6.74
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	128	8.30
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	852	55.25
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	88	5.71
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	81	5.25

2) ทางด้านแหล่งน้ำ แหล่งน้ำในหมู่บ้านที่สามารถใช้ได้มีดังนี้คือ สระน้ำวัด สระน้ำสาธารณะ และบึงทับช้าง แต่เมื่อมีน้ำประปาเข้ามาใช้ในหมู่บ้านจึงไม่ได้ใช้แหล่งน้ำข้างต้นแล้ว แต่จะใช้ในการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 2 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	-		
บ่อน้ำบาดาล	2		/
สระน้ำ	2	/	
คลอง	-		
ห้วย	-		
หนอง	-		
บึง	1	/	
แม่น้ำ	-		
ฝายกั้นน้ำ	-		
เขื่อนกั้นน้ำ	-		
ทะเล	-		

3) รายได้ของประชาชน รายได้ของประชาชนในหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 พอมิเขตอุตสาหกรรมสุรนารีขึ้น ทำให้ประชาชนมีงาน มีรายได้ จากแต่ก่อนประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท

ตารางที่ 3 รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว โดยสรุปดังนี้

ช่วงรายได้ (บาท)	ครอบครัว
1,000 - 5,000	-
5,001 - 10,000	10
10,001 - 20,000	28
20,001 - 30,000	62
30,001 - 50,000	143
50,001 - 100,000 ขึ้นไป	280

4) ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะของ บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ยังมีอยู่บ้าง มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ต่างๆมากมาย ทำให้ดูร่มรื่น สวยงาม พื้นที่สาธารณะมีคือ บึงทับช้าง รอบบึงสามารถเป็นที่พักผ่อน หย่อนใจ สามารถมานั่งเล่นได้ในตอนเช้าและตอนเย็น

1.2.3) ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

ทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ทางฝั่งทางบ้านทับช้าง มีเศรษฐกิจที่ดีพอสมควรมีร้านค้าขายมากมาย มีการจับจ่ายใช้สอยหมุนเวียนเงินดี แต่ทางฝั่งเขตอุตสาหกรรมสุรนารีมีเศรษฐกิจค่อนข้างดีมาก มีการหมุนเวียนของเงินดีมาก มีร้านค้าขายมากกว่าทางฝั่งบ้านทับช้างกว่าเท่าตัว อาจเพราะทางฝั่งเขตอุตสาหกรรมสุรนารีมีทั้งประชากร และมีบริษัทมากทำให้มีเศรษฐกิจดีกว่าทางฝั่งบ้านทับช้าง แต่โดยรวมแล้วถือว่า บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 นั้นมีเศรษฐกิจที่ดีมาก

1.2.4) ด้านวัฒนธรรม

ทางด้านวัฒนธรรมนั้น บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ถือว่ามีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 150 ปี ก่อนจะมีการแยกเป็น 2 หมู่ คือ บ้านทับช้าง หมู่ที่ 5 และบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ทางด้านวัฒนธรรมจึงเก่าแก่มาด ดังนี้

- 1) เครือญาติ ทางฝั่งบ้านทับช้างประชาชนส่วนใหญ่จะอยู่รวมเป็นครอบครัวใหญ่ มีญาติพี่น้องอยู่ร่วมกัน อยู่บ้านใกล้กัน ทางฝั่งเขตอุตสาหกรรมสุรนารีซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของประชากรอยู่ตลอดเวลา ไม่นานอน ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวขนาดเล็ก มีแค่พ่อ แม่ ลูก ลักษณะคล้ายสังคมเมือง
- 2) วัดและประเพณี วัดที่อยู่คู่กับหมู่บ้านมานานก็คือ วัดทับช้าง ซึ่งเป็นที่ที่ประชาชนให้ความเคารพ เลื่อมใส ศรัทธามาก และยังมีโบราณสถาน และโบราณวัตถุคือ โบสถ์เก่าแก่ พระประธานอายุ 200 ปี และพระยาครุฑ ประเพณีในวันสำคัญต่างๆก็มีการจัดงานตลอด เช่น วันเข้าพรรษา วันเด็ก วันแม่ เป็นต้น

- 3) โรงเรียนและการศึกษา บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีโรงเรียนชื่อว่า โรงเรียนบ้านทับช้าง ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูทั้งหมด 22 คน มีนักเรียนทั้งหมด 439 คน

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา

1. หน่วยการประเมินระดับหมู่บ้าน คือ หน่วยระบบการบริหารการจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า ระดับหมู่บ้าน

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คือ สร้างปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้คือย โอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

2) เงิน 1 ล้านบาท หมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ได้ขึ้นทะเบียนกองทุน เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2544 เปิดบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ณ ธนาคารออมสิน เลขที่บัญชีเงินฝาก เลขที่ 06-4318-20-011923-0 ได้รับการจัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2544 นอกจากเงินกองทุน 1 ล้านบาท หมู่บ้านยังมีเงินทุนสะสมจากค่าถือหุ้นของสมาชิกโดยสมาชิกแรกเข้าจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น จำนวน หุ้นละ 10 บาท นอกจากเงินค่าหุ้นของสมาชิก ยังมีเงินค่าสมัคร โดยสมาชิกแรกเข้าจะต้องเสียค่าสมัคร คนละ 50 บาท เพื่อนำไปใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน งาน

จากวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และสวัสดิภาพของสมาชิก คณะกรรมการกองทุนจึงได้เปิดรับสมัครสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยแจ้งให้ชาวบ้านทราบคุณสมบัติของสมาชิกว่าต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตำบล หมู่ที่ 6 ไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้โดยสุจริต อาศัยอยู่ในหมู่บ้านตำบล หมู่ที่ 6 และเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว โดยยื่นคำขอเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่ คณะกรรมการกองทุน ซึ่งคณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกกองทุน 212 คน แล้วปล่อยกู้จำนวน 93 คน

ตารางที่ 4 วันที่ปล่อยกู้ จำนวนผู้กู้ จำนวนเงินกู้

วันที่ปล่อยกู้	จำนวนผู้กู้ (คน)	จำนวนเงินกู้
7 ธันวาคม 2544	34	393,000
11 ธันวาคม 2544	36	362,000
13 ธันวาคม 2544	12	125,000
14 ธันวาคม 2544	5	48,000
20 ธันวาคม 2544	1	8,000
4 กุมภาพันธ์ 2545	5	48,000
รวม	93	984,000

จำนวนผู้กู้เงินทั้งหมด 93 ราย ได้นำเงินไปดำเนินการประกอบอาชีพ หรือ ทำกิจกรรมดังนี้

1. ปลูกพืช คือ ถั่ว,แดง,อ้อย,มัน จำนวน 25 ราย รวมเงินกู้ 285,000 บาท
2. เลี้ยงสัตว์ คือ วัว,หมู,ไก่ จำนวน 19 ราย รวมเงินกู้ 163,000 บาท
3. ค้าขาย คือ ของชำ,อาหาร จำนวน 41 ราย รวมเงินกู้ 453,000 บาท
4. การบริการ คือ เสริมสวย,ช่างซ่อม ,ตัดเย็บเสื้อผ้า, ทำเหล็กตัด จำนวน 6 ราย รวมเงินกู้ 63,000 บาท
5. ลดค่าใช้จ่ายส่วนตัว จำนวน 2 ราย รวมเงินกู้ 20,000 บาท

ในการจัดสวัสดิภาพมีการจัดสรรให้แก่สมาชิกดังนี้

1. เป็นเงินปันค่าหุ้น ร้อยละ 10
2. เป็นเงินประกันความเสี่ยง ร้อยละ 20
3. เป็นเงินเฉลี่ยคืนผู้กู้ ร้อยละ 5
4. เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ร้อยละ 10
5. เป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพ ร้อยละ 15
6. เป็นทุนสมทบกองทุน ร้อยละ 10
7. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการแก่สมาชิก ร้อยละ 15
8. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ร้อยละ 10
9. อื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ร้อยละ 5

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 นั้น ได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน ดังนี้

1. นาย ประพันธ์ นีถระโทก	ประธานกรรมการกองทุน
2. นาย ประเดิม ใจกักดี	รองประธานกองทุน
3. นาย มานัด ทอนโพธิ์	เลขานุการ
4. นาง ชูพร บุญซ้อน	เหรัญญิก
5. นาย ศิระ บุตรแสน	เร่งรัดหนี้สิน
6. นาย พิทักษ์ ศรียพะเนา	เร่งรัดหนี้สิน
7. นาง กนกวรรณ อินทะวงศ์	เร่งรัดหนี้สิน
8. นาง ประทิน ปิ่นสุวรรณ	เร่งรัดหนี้สิน
9. นาย ประสงค์ สุวรรณโถม	เร่งรัดหนี้สิน
10. นาง ธนิตดา รัตนรักษ์	ประชาสัมพันธ์
11. นาง บุญเจือ ต้าแอ	ประชาสัมพันธ์
12. น.ส. แสงเคื่อน สุขเจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการ
13. นาย เลิศ รดจันทร์	ประชาสัมพันธ์
14. นาง ปาหนัน ปีกตะหลก	ประชาสัมพันธ์
15. นาย ชรรมรัตน์ เพชรเกิด	เร่งรัดหนี้สิน

คณะกรรมการทั้ง 15 คนต่างรู้หน้าที่ความรับผิดชอบดี ในตอนที่เริ่มตั้งกองทุนใหม่ๆอาจยังสับสนและไม่รู้หน้าที่ของตนเอง แต่ในปัจจุบันทุกคนก็สามารถจัดการบริหารงานกองทุนได้ดี และเป็นระบบขึ้น เพราะได้หน่วยงานของราชการมาช่วยอบรมเรื่องต่างๆ เช่น อบรมเรื่องบัญชี อบรมการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นต้น ประชาชนในชุมชนต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงสามารถก่อตั้งกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ขึ้นได้และบริหารงานมาได้จนถึงปัจจุบัน

1.2 ผลการประเมินกระบวนการ ระดับหมู่บ้าน

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ มีดังนี้

- มีอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้โดยสุจริต
- มีที่พำนักเป็นหลักแหล่ง มีชื่อในทะเบียนบ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต.หนองระเวียง อ. เมือง จ. นครราชสีมา
- เป็นผู้ที่เข้าใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า

คณะกรรมการที่มีหน้าที่เป็นเหรัญญิกจะทำหน้าที่ในการจัดทำบัญชี โดยทางราชการได้มีการฝึกอบรมเรื่องการทำบัญชีเบื้องต้นให้ การทำบัญชีเป็นเรื่องที่ยากมากจึงอาจจะยังมีการสับสนในบางเรื่อง เช่น การลงบัญชีของผู้กู้บางส่วน ดังนั้นจึงอยากให้ทางราชการให้ความช่วยเหลือเรื่องการทำบัญชีให้มีการฝึกอบรมมากขึ้น

1.3 ผลการประเมินผลผลิต ระดับหมู่บ้าน

- 1) ผลโดยตรง พบว่า ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 212 คน คณะกรรมการได้อนุมัติเงินกู้ให้ไปประกอบอาชีพแล้ว 93 คน รวมเป็นเงิน 984,000 บาท
- 2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า ผู้กู้ทุกคนก็นำเงินกองทุนหมู่บ้านไปประกอบอาชีพที่สามารถก่อให้เกิดรายได้ที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้
- 3) ผลกระทบทางอ้อม พบว่า ประชาชนทุกคนในหมู่บ้านทุกคนมีความสามัคคีมากขึ้น ช่วยเหลือและร่วมมือร่วมแรงกันมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น

2. หน่วยการประเมินระดับหมู่บ้าน คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย

2.1 ผลการประเมินบริบทของกลุ่มสมาชิก (ผู้ดูแลรายบุคคล) พบว่า

ประสบการณ์ในการดำเนินการของผู้ดูแล สมาชิกส่วนใหญ่ นำเงินกู้ที่ได้ไปเพิ่มเติมในกิจการตนเองที่มีอยู่แล้ว และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำกิจการของตนเองอยู่แล้ว

2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของกลุ่มสมาชิก (ผู้ดูแลรายบุคคล) พบว่า

จำนวนเงินที่ได้จากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ก็จะนำไปซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์ เช่น

กลุ่มค้าขาย จะนำเงินไปซื้อของชำ อาหารสด-แห้ง

กลุ่มเลี้ยงสัตว์ จะนำเงินไปซื้อพันธุ์สัตว์ อาหาร และยารักษาโรค

กลุ่มเกษตร จะนำเงินไปซื้อเมล็ดพันธุ์พืช ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ดำนา ยารปราบศัตรูพืช และอุปกรณ์เพิ่มเติม

กลุ่มบริการ จะนำเงินไปซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม

2.3 ผลการประเมินกระบวนการของกลุ่มสมาชิก (ผู้ดูแลรายบุคคล) พบว่า

1) ในการทำกิจการของกลุ่มผู้กู้เงิน ได้มีประสบการณ์มาก่อนแล้วจึงไม่มีปัญหาในการหาตลาด ถูกค่า จึงรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ สามารถที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้

2) อื่นๆ ได้มีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ได้เข้ามาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้มีการจัดประชุมเสวนากลุ่มอาชีพผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ด้านต่างๆซึ่งกันและกัน

2.4 ผลการประเมินผลผลิตของกลุ่มสมาชิก (ผู้ดูแลรายบุคคล) พบว่า

1) ผลโดยตรง มีการหมุนเวียนของเงินในหมู่บ้านมากขึ้น ผู้กู้บางส่วนอาจไม่ได้นำมาประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดรายได้แท้จริง

2) ผลกระทบโดยตรง ผู้ดูแลสามารถสรรหาวัตถุดิบที่ดีและมีคุณภาพ มาใช้ในกิจการได้ จะทำให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพที่ดีและเหมาะสมได้

3) ผลกระทบทางอ้อม ผู้ดูแลสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีอาชีพ มีรายได้ ไม่ไปขายแรงงานในเมืองใหญ่ๆ

3. ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพ ค้าขาย การบริการ ในหมู่บ้าน
สรุปได้ดังนี้

3.1) อาชีพค้าขาย

- ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน ประชาชน วัดดูคิปที่ดี คู่
คู่แข่ง
- กระบวนการที่ดีได้แก่ การจัดการเรื่องบัญชีรายรับรายจ่ายของร้าน การจัด
ร้านที่สวยงาม
- ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ
และปริมาณที่เหมาะสม อาหารที่มีคุณภาพ อร่อย สด สะอาด อยู่เสมอ

3.2) อาชีพเลี้ยงสัตว์

- ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ เงินลงทุน สถานที่ หาดลาด
- กระบวนการที่ดีได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์สัตว์ การดูแลสัตว์
- ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ
และปริมาณที่เหมาะสม สัตว์มีความแข็งแรง สุขภาพดี และขายได้ราคาดี

3.3) อาชีพเกษตร

- ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ เงินลงทุน สถานที่ หาดลาด
- กระบวนการที่ดีได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์พืช การจัดการค่าแรงงาน
- ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ
และปริมาณที่เหมาะสม ผลผลิตทางการเกษตรมีมาตรฐาน ขายได้ราคาดี

3.4) อาชีพช่างเสริมสวย

- ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ ทำเลที่ตั้ง ชุมชนที่อยู่อาศัย รสนิยมของลูกค้า
- กระบวนการที่ดีได้แก่ การบริการที่เป็นกันเอง บัญชีรายรับรายจ่าย
- ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ
และปริมาณที่เหมาะสม ลูกค้าพอใจในบริการ

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า

1) การเกิดกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 เกิดจากประชาชน ข้าราชการ และผู้นำชุมชนร่วมมือ มีความสามัคคี จึงทำให้สามารถทำให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ขึ้นได้

2) ระบบบริหารกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีการจัดระบบบริหารกองทุนโดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น โดยดูความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นหลัก คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีทั้งหมด 15 คน โดยมีการแบ่งหน้าที่คือ ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และเร้งรัดหนี้สิน ในตอนแรกอาจจะยังไม่ค่อยรู้ระบบบริหารกองทุนหมู่บ้านว่าจะต้องทำอะไร แต่ปัจจุบันต่างรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบ และไม่ก้าวก่ายหน้าที่ซึ่งกันและกัน และยังสามารถช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการที่เข้ามาช่วยในเรื่องต่างๆที่มีปัญหา ตอนนี้กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีระบบบริหารกองทุนที่สามารถดำเนินการไปอย่างเป็นระบบ เรียบร้อย

3) การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีการแลกเปลี่ยน มีการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆซึ่งกันและกันไม่ค่อยมาก แต่มีหน่วยราชการมาเผยแพร่ความรู้บ้าง เช่น กิจกรรมการต่อต้านยาเสพติด,อบรมอาชีพใหม่ๆ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ก็สามารถพึ่งพาตนเองได้แล้ว

4) การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มเกษตรรวมพล ซึ่งกลุ่มแปรรูปอาหารจะทำน้ำพริกต่างๆ เช่น น้ำพริกเผา น้ำพริกแมงดา เป็นต้น ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก มีสมาชิกทั้งหมด 30 คน ซึ่งจะช่วยกันผลิตช่วยกันจำหน่าย เพื่อนำรายได้มาแบ่งเท่าๆกัน และกลุ่มเกษตรรวมพล จะรวมกลุ่มผู้ที่ปลูกพืชผักมาเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อช่วยกันต่อรองราคาขายแก่กลุ่มพ่อค้า ทำให้กลุ่มพ่อค้าเอาเปรียบเราไม่ได้ และเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

5) การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีความสามัคคีค่อนข้างมาก โดยดูจากการขอความช่วยเหลือ การขอความร่วมมือในเรื่องต่างๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานวัด เป็นต้น ประชาชนต่างมาช่วยงานกันมากพอสมควร และประชาชนในหมู่บ้านต่างช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พึ่งพากันและกันเป็นอย่างดี สรุปโดยรวมประชาชนในชุมชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งในชุมชนดีพอสมควร

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

พบว่า

ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

-ประชาชนบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ให้ความร่วมมือในทุกๆด้านเป็นอย่างดี และยังมีหน่วยราชการมาคอยให้คำปรึกษาและแนะนำ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกคนต่างรู้หน้าที่ความรับผิดชอบดี

ปัจจัยด้านลบ พบดังนี้

-ประชาชนที่ขอกู้ไปบางคนค่อนข้างมีหนี้สินมาก อาจนำไปใช้หนี้มากกว่าการนำเงินกองทุนไปประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ คณะกรรมการและสมาชิกบางคนไม่ค่อยมีเวลามาร่วมประชุมเท่าที่ควรอาจเพราะทุกคนมีหน้าที่การงานของตนอยู่จึงไม่ค่อยมีเวลามาร่วมประชุม

4.3 องค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า

จากการที่ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่ พบว่า ได้มีการสร้างเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่มสมาชิกผู้ประกอบอาชีพ แปรรูปอาหาร ซึ่งผลิตน้ำพริกต่างๆที่มีชื่อเสียงมาก น้ำพริกหนองระเวียงมีชื่อเสียงมากในจังหวัดนครราชสีมา จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า

บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ของประชาชนในท้องถิ่น และวัฒนธรรม นั้นค่อนข้างมีความเข้มแข็งมาก วัตถุประสงค์จากการเวลา มีการจัดงาน เช่น งานประจำปีวัดทับช้าง งานบวชของคนในหมู่บ้าน งานแต่งงาน เป็นต้น จะมีประชาชนให้ความช่วยเหลือค่อนข้างมาก ถึงแม้จะไม่เหมือนเมื่อก่อนเพราะพอเริ่มมีเขตอุตสาหกรรมสุรนารีก็มีผู้คนมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรมากมาย แต่ก็สามารถขอความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆกันได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุป อภิปรายผล

1.1) สรุป

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6
สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1.1) วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ดังนี้

- 1) เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่
 - ชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และสวัสดิภาพของสมาชิก
 - ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
 - ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ มีการสร้างศักยภาพของตนเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้
 - ในชุมชนได้รับการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ
- 2) เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง
- 3) เพื่อทราบว่าในชุมชนนั้นมีความเข้มแข็งทั้งทางด้านความสัมพันธ์ของประชาชนในท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มากน้อยเพียงไร
- 4) เพื่อทราบกระบวนการการสร้างเครือข่ายองค์กรภายในชุมชน ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

1.1.2) วิธีดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งหมด
- 2) ศึกษาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ความต้องการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3) ศึกษาสภาพหมู่บ้านที่เราจะทำการศึกษา รวมไปถึงสภาพการบริหาร และดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านที่เราปฏิบัติงาน
- 4) ใช้ชีพชีพอโมเดลเป็นตัววิเคราะห์สภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษา
- 5) ใช้บร 1-12 เป็นตัวรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านที่เราทำการศึกษา และทำการหาข้อมูลต่างๆเพิ่มเติมโดยการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม เป็นต้น
- 6) นำข้อมูลต่างๆที่ได้มาเขียนเป็น สารนิพนธ์ ที่เสร็จสมบูรณ์

1.1.3) ผลการดำเนินการ

- 1) กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ได้ขึ้นทะเบียนกองทุนเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2544 เลขที่บัญชี 06-4318-20-011923-0 ธนาคารออมสิน ได้จัดสรรเงิน 1 ล้านบาทเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2544
- 2) กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 212 คน มีผู้กู้เงินจำนวน 93 คน เป็นเงินทั้งหมด 984,000 บาท เหลือเงินกองทุนทั้งหมด 16,000 บาท
- 3) มีคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน ทำหน้าที่ต่างๆกันไปตามความสามารถ
- 4) สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้นำเงินไปประกอบอาชีพต่างๆ ดังนี้ ค้าขาย , การเกษตร , เลี้ยงสัตว์ , การบริการ
- 5) ในปัจจุบันการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านใกล้จะครบ 1 ปี จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ต้องมีการจับฉลากคัดเลือกกรรมการออกกึ่งหนึ่งคือ 8 คน แล้วคัดเลือกเข้ามาดำเนินงานแทนชุดเก่าที่ออกไป

- 6) พอครบ 1 ปีจะต้องมีการเก็บเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย จะมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดวันการชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย เพื่อประกาศให้สมาชิกทุกคนทราบต่อไป

1.2) อภิปรายผล

1.2.1) การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า

- 1) การเกิดกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 เกิดจากประชาชน ข้าราชการ และผู้นำชุมชนร่วมมือ มีความสามัคคี จึงทำให้สามารถทำให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ขึ้นได้
- 2) ระบบบริหารกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีการจัดระบบบริหารกองทุน โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น โดยดูความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นหลัก คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีทั้งหมด 15 คน โดยมีการแบ่งหน้าที่คือ ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และเร่งรัดหนี้สิน ในตอนแรกอาจจะยังไม่ค่อยรู้ระบบบริหารกองทุนหมู่บ้านว่าจะต้องทำอะไร แต่ปัจจุบันต่างรู้หน้าที่ ความรับผิดชอบ และไม่ก้าวก่ายหน้าที่ซึ่งกันและกัน และยังสามารถได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการที่เข้ามาช่วยในเรื่องต่างๆที่มีปัญหา ตอนนี้กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีระบบบริหารกองทุนที่สามารถดำเนินการไปอย่างเป็นระบบ เรียบร้อย
- 3) การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีการแลกเปลี่ยน มีการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆซึ่งกันและกัน ไม่ค่อยมาก แต่มีหน่วยราชการมาเผยแพร่ความรู้บ้าง เช่น กิจกรรมการต่อต้านยาเสพติด,อบรมอาชีพใหม่ๆ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ก็สามารถพึ่งพาตนเองได้แล้ว
- 4) การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า กองทุนหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มเกษตรรวมพล ซึ่งกลุ่มแปรรูปอาหารจะทำน้ำพริกต่างๆ เช่น น้ำพริกเผา น้ำพริกแมงดา เป็นต้น ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก มีสมาชิกทั้งหมด 30 คน ซึ่งจะช่วยกันผลิตช่วยกันจำหน่าย เพื่อนำรายได้มาแบ่งเท่าๆกัน และกลุ่มเกษตรรวมพล จะรวมกลุ่มผู้ที่ปลูกพืชผักมาเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อช่วยกันต่อรองราคาขายแก่กลุ่มพ่อค้า ทำให้กลุ่มพ่อค้าเอาเปรียบเราไม่ได้ และเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

5) การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีความสามัคคีค่อนข้างมาก โดยดูจากการขอความช่วยเหลือ การขอความร่วมมือในเรื่องต่างๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานวัด เป็นต้น ประชาชนต่างมาช่วยงานกันมากพอสมควร และประชาชนในหมู่บ้านต่างช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พึ่งพากันและกันเป็นอย่างดี สรุปโดยรวมประชาชนในชุมชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งในชุมชนดีพอสมควร

1.2.2) ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

พบว่า

ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

- 1) ประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือในการทำให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน
- 2) หน่วยงานราชการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เช่น การฝึกอบรมด้านบัญชีกองทุนหมู่บ้าน การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆมากมายทำให้ประชาชนสมาชิกกองทุน และคณะกรรมการกองทุนเข้าใจตรงกัน
- 3) สมาชิกกองทุน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่างรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง
- 4) ประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 ต่างพึ่งพาตนเองได้ และสามารถช่วยเหลือคนอื่นได้ ทุกคนต่างมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

ปัจจัยด้านลบ พบดังนี้

- 1) ประชาชนในหมู่บ้านบางคนมีหนี้สินมากมาย อาจกู้เงินไปใช้หนี้ได้ จนอาจทำให้มีเงินไม่พอไปสร้างอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้
 - 2) คณะกรรมการบางคนที่ได้รับการแต่งตั้งอาจยังไม่รู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเลย
 - 3) ในเรื่องเวลาที่แต่ละคนทั้งคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนมีปัญหา
- มาก

1.2.3) องค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า

จากการที่ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่ พบว่า ได้มีการสร้างเครือข่ายองค์กรย่อยภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่มสมาชิกผู้ประกอบการอาชีพแปรรูปอาหาร ซึ่งผลิตน้ำพริกต่างๆที่มีชื่อเสียงมาก น้ำพริกหนองระเวียงมีชื่อเสียงมากในจังหวัดนครราชสีมา จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.2.4) ความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า

บ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ของประชาชนในท้องถิ่น และวัฒนธรรม นั้นก่อนข้างมีความเข้มแข็งมาก วัตถุประสงค์จากการเวลา มีการจัดงาน เช่น งานประจำปีวัดทับช้าง งานบวชของคนในหมู่บ้าน งานแต่งงาน เป็นต้น จะมีประชาชนให้ความช่วยเหลือค่อนข้างมาก ถึงแม้จะไม่เหมือนเมื่อก่อนเพราะพอเริ่มมีเขตอุตสาหกรรมสุรนารีก็มีผู้คนมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรมากมาย แต่ก็สามารถขอความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆกันได้

2. ข้อเสนอแนะ

2.1) ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ระยะเวลาของการคืนเงินกู้ของสมาชิก 1 ปี ตามระเบียบ อาจจะไม่เพียงพอกับผู้ที่ต้องนำเงินไปทำอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ เป็นต้น ที่ต้องเลี้ยงให้ได้สัตว์ 2 ปีขึ้นไปถึงจะสามารถขายได้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรปรับปรุงระเบียบที่ใช้ภาษาที่ง่ายกว่านี้เพื่อชาวบ้านจะได้เข้าใจมากขึ้น

2.2) ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ในการบริหารจัดการกองทุนยังขาดผู้รู้ในการบริหารงานกองทุน อาจเพราะกองทุนหมู่บ้านเป็นโครงการที่ยังใหม่ อยู่ที่ต้องการเวลาทำความเข้าใจอยู่บ้าง ควรมีการให้ความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนบางคนไม่ค่อยมีเวลาในการดำเนินการ ควรมีการแบ่งเวลาระหว่างคณะกรรมการด้วยกันในการดำเนินงานกองทุน

2.3) ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการพัฒนาอาชีพที่สามารถจัดตั้งเป็นกลุ่ม เพราะจะได้เสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างคนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรมีการอบรมอาชีพใหม่ๆ ให้แก่ชาวบ้าน เพื่อเพิ่มความรู้และความชำนาญให้เกิดขึ้นในชุมชน

2.4) ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพท้องถิ่นต่างๆที่มีมาแต่ดั้งเดิม เพื่อจะได้พัฒนาเป็นอาชีพที่สามารถเผยแพร่ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่อไปว่าสามารถดำเนินการในอนาคตจะไปในทิศทางใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา(2545). ชุดวิชาการธุรกิจชุมชน. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา(2545). ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา(2545). ชุดวิชาการสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง”. มติชน. 4 มกราคม 2545 , หน้า 18
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 . สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6. 2544. ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบ้านทับช้าง หมู่ที่ 6 . นครราชสีมา
- พงษ์ศักดิ์ เกลิมชุตติเดช. (2543). ธ.ก.ส.กับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs). วารสารธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์. 23(2) : 129-131.